

architektonické štúdio **atrium**

adresa: Letná 40, 040 01 Košice, tel/fax: 055/62 315 87
www.atrium-archstudio.sk, e-mail: architekti@atrium-archstudio.sk

VAJKOVCE

územný plán obce

prieskumy a rozbory

SPRIEVODNÁ SPRÁVA

© d e c e m b e r 2 0 0 7

Obstarávateľ:

Obec Vajkovec

Okres:

Košice-okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio ATRIUM

Letná 40

040 01 Košice

tel./fax: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atrium-archstudio.sk

Zodpovední riešitelia:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Ing. Ladislav Pažák

Ing. Marta Osifová

Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Ing. Marek Bakalár

Ing. Ladislav Baran

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Jozef Macko

Obsah:

1. Úvod	5
2. Vymedzenie záujmového územia	5
3. Použité podklady a materiály	5
3.1 Mapové podklady	5
3.2 Ostatné materiály	5
4. Rozbor širších vzťahov	5
5. Prírodné podmienky	5
6. Civilizačné podmienky	8
6.1 Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty	8
6.2 Funkčné využitie plôch	9
7. Obyvateľstvo, zamestnanosť, bytový fond	9
7.1 Demografia	9
7.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti	10
7.3 Bytový fond	10
8. Občianska vybavenosť	10
9. Rekreačia a cestovný ruch	11
10. Ekonomické aktivity	11
10.1 Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo	11
10.2 Výroba, ťažba a remeselné činnosti	11
10.3 Komerčné služby a obchod	11
11. Doprava	11
11.1 Širšie dopravné vzťahy	11
11.2 Charakteristika komunikačnej siete	12
11.3 Pešia a cyklistická doprava	12
11.4 Statická doprava	13
11.5 Autobusová hromadná doprava	13
11.6 Ochranné pásma a hluk od cestnej a železničnej dopravy	13
12. Vodné hospodárstvo	14
12.1 Zásobovanie pitnou vodou	14
12.2 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	15
12.3 Vodné toky a odtokové pomery	16
13. Zásobovanie plynom a teplom	16
13.1 Zásobovanie plynom	16
13.2 Zásobovanie teplom	17
14. Zásobovanie elektrickou energiou	18
15. Telekomunikácie, rozhlas, televízia	20
16. Životné prostredie	21
17. Ochranné pásma, PHO a chránené územia	21
17.1 Chránené územia – funkčné obmedzenie využitia v zmysle príslušných zákonných ustanovení	21
17.2 Pásma hygienickej ochrany	21
17.3 Ochranné pásma	21
18. Zhodnotenie stavu a vytýčenie úloh	22

1. Úvod

Prieskumy a rozborov sú spracované na základe zmluvy o dielo s obcou Vajkovce, ako 1. etapa prác na ÚPN-O.

2. Vymedzenie záujmového územia

Skúmané územie je vymedzené katastrálnou hranicou a je prezentované v M 1:50 000 a 10 000. Podrobne je obec skúmaná v mierke M 1:2 500 (5 000).

Záujmové územie tvoria obce Rozhanovce, Kráľovce, Beniakovce, Budimír a Chrastné. Obec leží v gravitačnom poli mesta Košice (Košice III a IV).

3. Použité podklady a materiály

3.1 Mapové podklady

Polohopis v M 1:2 500 (5 000) bol vektorizovaný z ROEP-u Vajkovce a katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000 z roku 1999 a 2000. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

3.2 Ostatné materiály

- ☞ ZaD ÚPN-VÚC Košického kraja (Urbi Košice, 2003)
- ☞ Projekt splaškovej kanalizácie a ČOV (1996)
- ☞ porealizačné dokumentácie vodovodného systému a plynofikácie
- ☞ Štúdia lokality Vajkovce - Slnečná stráň (JFK Development Košice, 2006)
- ☞ Štúdia obytnej zóny Vajkovce -Konopiská (Atrium Košice, 2007).

4. Rozbor širších vzťahov

Chotár obce sa rozprestiera vo východnej časti Košickej kotliny, na ľavom brehu Torysy, zväčša v jej údolí, čiastočne aj na úpätí priľahlej pahorkatiny. Údolie Torysy je charakteristické profilom širokého U a na území katastra sa v ňom vyskytujú dobre vyvinuté riečne terasy a naplaveniny. Extravilán obce tvorí nížinná až pahorkatinová lúčno-oráčinová krajina, pričom lúčne priestory sú sústredené prevažne pozdĺž vodných tokov. Najnižší bod katastra je okolo 197 m n. m. v dolnej časti nivy Torysy. Najvyšší bod 288 m n. m. dosahuje kataster na svojom severovýchodnom okraji. Chotárom pretekajú Torysa, Vajkovský a Chrastianský potok s korytom nedostatočným na odvedenie Q100 vody. Sú tu aj tri melioračné kanály. Časť chotára je inundovaná.

Obec sa vyvinula pozdĺž ciest v blízkosti Torysy. Južne je vedený cestný obchvat. Pripravovaná diaľnica D1 „odstrihne“ historicky hlavný vstup do obce a zostanú dva. Nábregia severne od obce sú inundované.

Obec je plynofikovaná z vlastnej RS. JV časť chotára tanguje hranicu zdrojov geotermálnych vôd. Zdrojom pitnej vody je pre obec vrt, hlboký 41 m, z ktorého sa voda čerpadlom dopravuje do podzemného vodojemu o objeme 130m³ s kótou dna 230,0 m. n. m. Obcou prechádza sústava skupinového vodovodu Kráľovce – Rozhanovce.

Obec je odkanalizovaná do ČOV. Zásobovanie elektrickou energiou je realizované z 22 kVA vedenia č.397 a 251 cez 4 transformovne.

Obcou prechádzajú telekomunikačné káble. Telefónna ústredňa je v Budimíri a Rozhanovciach. Územie je vykryté signálom mobilných operátorov (žiarč Furča) a TV signálom (vykrývač Dubník).

Lesy spadajúce do LHC Kecerovské Pekľany sa chotára len dotýkajú.

Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejestvuje, nakoľko je HD nefunkčný. Pôdu obhospodaruje prevažne

Chotárom prechádzajú biokoridory a biocentrá nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu. Jeho časť zasahuje CHVÚ č. 10 Košická kotlina.

5. Prírodné podmienky

Obec Vajkovce leží na ľavom brehu Torysy v nadmorskej výške 198 – 210 m, zväčša v jej údolí, čiastočne aj na úpätí priľahlej pahorkatiny. Údolie Torysy je charakteristické profilom širokého U a na území katastra sa v ňom vyskytujú dobre vyvinuté riečne terasy. Extravilán obce tvorí nížinná až pahorkatinová lúčno-oráčinová krajina, pričom lúčne priestory sú sústredené prevažne pozdĺž vodných tokov. Najnižší bod katastra je okolo 197 m n. m. v dolnej časti nivy Torysy, najvyšší bod 288 m n. m. dosahuje kataster na

svojom severovýchodnom okraji.

Katastrálne územie Vajkoviec patrí z hľadiska geomorfologického členenia do oblasti Lučensko-košickej zníženiny, jej oddielu Košická kotlina a pododdielu Toryská pahorkatina.

Z *geomorfologického* hľadiska predstavuje údolie Torisy reliéf rovín a nív a má tvar poriečnej nivy z ľavej strany ohraničenej morfologicky výraznou stráňou na tektonickej poruche. Východná časť katastra má reliéf pedimentovej podvrchoviny a pahorkatiny, okrajovo aj kotlinovej pahorkatiny. Horninové podložie je odrazom lokalizácie katastra, ktorý vyplňajú miocénne íly, slieňe a piesky neogénu. Najvrchnejšie kvartérne útvary v údolí Torisy predstavujú kvartérne holocénne nivné sedimenty a splachy, kým západnú časť územia pokrývajú pleistocénne spraše a sprašové hliny. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Údolie Torisy vyplňajú kvartérne piesky a štrky nívnych území s veľmi dobrou až dobrou pórovou priepustnosťou a vysokým zvodnením. Vo zvyšnej časti územia sú neogénne súvrstvia ílov, slieňov a pieskov (mladší neogén) prekryté sprašou, ktoré majú dobrú až slabú pórovú priepustnosť a minimálne zvodnenie. Predmetné územie leží v zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska v hydrogeologickom rajóne 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny v povodí Torisy.

Povrchové vody sú odvodňované Torysou a jej prítokmi, územie patrí do povodia Torisy. Z hľadiska režimu odtoku leží predmetné územie v oblasti vrchovinnó-nízinnej s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku. Podľa pôvodu rozpustených látok sú podzemné vody oblasti petrogénne, v prevažnej časti územia karbonátogénne, v sedimentoch neogénu s medzizrnovou a puklinovou priepustnosťou, okrajovo do územia zasahujú aj vody silikátovo-karbonátogénne, v nive Torisy sú podzemné vody antropogénne ovplyvnené, vo fluviálnych sedimentoch dnevej výplne väčších vodných tokov s medzizrnovou priepustnosťou. Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko, vo vyšších severných častiach katastra v hĺbke 5 – 10 m. Z pôdnych typov sa v oblasti katastra Vajkoviec vyskytujú v nive Torisy pseudogleje, vo zvyšnej časti katastra sú to podzoly a kambizeme. Územie katastra leží z klimatického hľadiska v teplom, mierne vlhkom okrsku teplej oblasti s chladnou zimou.

Lesné porasty sa v posudzovanom území nenachádzajú, v strednej časti severného okraja katastra sa nachádza porast charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde (tzv. biela plocha). Nelesná drevinová vegetácia je pomerne dobre zastúpená, sústredená je prevažne okolo vodných tokov a v ich nivách, na stržiach a strmých medziach, no tam je dostatočne priestorovo a druhovo štruktúrovaná. Veľmi slabo sú zastúpené porasty krovín na krajinárskych štruktúrach v poľnohospodárskej krajine, tvorené trnkou, hlohom, bazou čiernou, ružou šípovou, zobom vtáčim. Na stržiach tokov a vlhkejších štruktúrach k nim pristupuje vŕba krehká, purpurová a rakytová, čremcha, čerešňa vtáčia, bršlen európsky, kalina a ďalšie druhy. Najmä v nive Torisy a Chrastianskeho potoka sú veľmi dobre vyvinuté brehové porasty, ktoré majú miestami charakter lužného lesa. V rámci celoslovenských pomerov predstavuje posudzované územie krajinu so slabým zastúpením rozptýlenej stromovej zelene a krajinu so stredným zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene.

Trvalé trávne porasty sú sústredené prevažne v nive Torisy a údolí Chrastianskeho potoka. V poľnohospodárskej krajine katastra prevažuje orná pôda a trvalé kultúry.

Osou územia je rieka Torisa, ktorá z oboch strán príberá prítoky Vajkovského a Chrastianskeho potoka.

V posudzovanom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú žiadne vyhlásené územia či objekty.

V území boli vyčlenené nasledovné *genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy*, ako ekologicky významné segmenty.

1. Torisa. Lokálne tvorí západnú hranicu katastra. Upravované koryto rieky s lokálne zachovalými zvyškami pôvodného koryta, tvoriacimi dnes mŕtve ramená, má dobre vyvinuté prirodzené brehové porasty, miestami doplnené nevhodne vysadenými topoľmi. Okolie toku tvorí zväčša orná pôda, miestami sú zachované aluviálne lúky, zväčša neobhospodarované, zarastené porastami vysokých bylín a burín, v podraze brehových porastov sú dobre zachované fragmenty pôvodných bylinných porastov, v ktorých je veľmi dobre výrazný najmä jarný aspekt.

2. Vajkovský potok. Pravostranný prítok Torisy tečie zväčša v nive Torisy a v minulosti bol kvôli intenzívnemu využívaniu nivy zregulovaný. Hoci ide o druhotný, úplne premenený biotop, postupom času sa najmä v jeho hornej časti vyvinuli náhradné mokradné spoločenstvá s charakteristickými druhmi rastlín a živočíchov.

3., 4. Močiare. Rozsiahly komplex biotopov v oblasti hornej časti ľavostranných prítokov Torisy na úrovni ľavostrannej aluviálnej medze, ktorých dolná časť bola v minulosti napriamená, upravená alebo úplne

zlikvidovaná. Údolia a strže tokov sú porastené hodnotnými trávnyimi spoločenstvami s podielom teplomilných druhov rastlín, značná časť plôch je porastená krovinami a drevinami, miestami charakteru zapojených porastov. Podľa týchto dvoch typov spoločenstiev bola lokalita diferencovaná na dve samostatné plochy.

5. Chrastiansky potok. Časť prirodzene tečúceho podhorského potoka, bohato meandrujúceho, s dobre vyvinutými brehovými porastami, lokálne fragmentovanými, splyvajúcimi s okolitými lesnými porastami a porastami drevín charakteru lesa. V dolnej časti od úrovne juhovýchodného okraja obce (poľnohospodársky areál) po sútok s Torysou je potok upravený, regulovaný, s pravidelným profilom koryta, tento úsek je však zväčša mimo katastra.

V súvislosti s novým zákonom o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu. Zoznam týchto biotopov a druhov bude podrobnejšie spracovaný v rámci krajinnoekologického plánu.

Posudzované územie bolo zahrnuté do príslušného Regionálneho územného systému ekologickej stability, v ktorom však v posudzovanom území nie sú uvedené žiadne reálne prvky ÚSES. V RÚSES sú uvedené len územia vyhlásené v rámci preventívnych opatrení ochrany prírody, z ktorých do posudzovaného územia zasahujú 76 Rieka Torysa a 82 Chrastiansky potok. V textovej časti sa v návrhovej časti uvádza, že z hydrických biokoridorov v súčasnom období spĺňa regionálnu úroveň iba tok Torysy s časťou toku Hornádu, pričom táto skutočnosť nie je zachytená vo výkresovej časti. V posudzovanom území je v návrhovej časti RÚSES ako existujúci hydrický regionálny biokoridor uvádzaný tok Torysy, žiadne iné regionálne prvky nie sú v území navrhnuté. Všetky tieto údaje sú komplexne zobrazené vo VÚC Košického kraja.

Z nadregionálnych materiálov Generel nadregionálneho ÚSES SR neuvádza v predmetnom území žiadne prvky a Národná ekologická sieť Slovenska NECONET uvádza tok Torysy ako riečny ekologický koridor národného významu n9. Torysa. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra má stredná časť lokality Močiare. Údolie Torysy vrátane Vajkovského potoka predstavuje reálny regionálny biokoridor, Chrastiansky potok biokoridor miestneho významu. Ostatné plochy vyznačených ekologicky významných segmentov majú charakter ďalších prvkov MÚSES (genofondové lokality, interakčné prvky, plochy s funkciou ochrany štruktúr krajiny). Nehomogenita a pomerne nízka ekologická stabilita územia sa prejavuje nedostatkom týchto ostatných prvkov ÚSES. Veľká časť plochy katastra je málo homogénna, predstavuje málo stabilnú krajinu, ekologicky nevyváženú, nedostatočne diverzifikovanú a biologicky chudobnú, stredná časť je bohatšia, avšak taktiež predstavuje pomerne stabilné izolované plochy v premenenej krajine.

Časť územia katastra Vajkoviec môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia bez zmien, resp. je potrebné zvýšiť intenzitu využívania. Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá), ide však najmä v údolí Chrastianskeho potoka o umelo založené, druhotné pasienky s absenciou prirodzených spoločenstiev a druhov. V krajinnej štruktúre sú v prevahe plochy s oráčinami, nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene, ktorá je navyše miestami nevhodného druhového zloženia.

Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, v strednej časti katastra severne od obce je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Západná časť katastra nie je využívaná v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami, čo je spôsobené veľkoplošnou premenou krajinnej štruktúry, intenzifikáciou hospodárenia v poľnohospodárskej krajine a najmä nevhodnou premenou kultúr v nive Torysy po úpravách toku.

Územie katastra môžeme rozčleniť z hľadiska krajinnoekologických opatrení na dve pásma. Prvé (I.) predstavuje zachovalú rôznorodú poľnohospodársku krajinu s roztrúsenou mimolesnou zeleňou, vhodnú na primerané hospodárske využívanie, ale najmä na zachovanie nadregionálnych a regionálnych štruktúr ekologickej stability krajiny a primerané využitie pre rekreáciu, turistiku a pod.. V tomto pásme je zahrnuté aj bezprostredné okolie toku Torysy. Ďalšie (II.) pásmo predstavuje produkčnú intenzívnu poľnohospodársku a sídelnú vidiecku krajinu s predurčením na hospodárske využitie, v malej miere na zachovanie miestnych a regionálnych prvkov stability krajiny.

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity je potrebné vytvárať v menej stabilnej časti katastra v II. pásme podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny výsadbou zelene okolo poľných ciest či na hraniciach jednotlivých blokov, na okrajoch intravilánu a najmä na ploche nivy Torysy s maximálnym využitím súčasných plôch prirodzených spoločenstiev (horné časti bývalých či súčasných regulovaných prítokov Torysy) a ich začlenením do krajinej štruktúry dosadbou línií medzi nimi a Torysou. Na plochách so zvýšenou eróziou pôdy, identifikovaných v RÚSES v celej východnej polovici katastra, je potrebné zabezpečiť primerané protierózne opatrenia od zmeny spôsobu obhospodarovania (smer orania) cez budovanie protieróznych pásov až po trvalé zatrávenie najohrozenejších častí plôch. Nevhodné výsadby nepôvodných topoľových kultivarov je potrebné postupne premeniť na druhovo prirodzené a bohatšie štruktúrované línie porastov drevín. Pásienky je potrebné udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť ich postupnú premenu na druhovo bohatšie spoločenstvá s vyšším podielom kvetnatých rastlín dosievaním prirodzených trávnych zmesí, aplikáciou zvyškov po kosbe okrajov potokov a plôch prirodzených porastov.

V oblasti opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva, ktoré sa týkajú predovšetkým II. pásma, je potrebné uskutočniť niektoré opatrenia technického charakteru (vybudovanie a dobudovanie infraštruktúry, zlepšovanie a skvalitňovanie využívania jestvujúcich energetických zdrojov), aby nedochádzalo k znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím. Niektoré vplyvy je však možné eliminovať relatívne nenáročnými opatreniami, ako je výsadba zelene v intraviláne, na jeho okraji a najmä v okolí poľnohospodárskych objektov.

Do tejto oblasti je ďalej možné začleniť návrhy na budovanie športovo-rekreačných zariadení, prípadne náučných, turistických a cykloturistických trás, ktoré by sa mali týkať najmä II. a I. pásma v rámci rozvíjania nestatického cestovného ruchu, turistického a rekreačného využívania krajiny.

Zvlášť je potrebné uvažovať s technickými a biologickými opatreniami v súvislosti s plánovanou výstavbou diaľnice, ktorej trasa je vedená celým západným okrajom katastrálneho územia. Tu vidíme dva druhy problémov, ktoré vyplývajú z realizácie takeého diela v slovenských podmienkach. Pri výstavbe je zničená veľká časť územia mimo vlastného telesa diaľnice, pričom sú likvidované aj krajinné a prírodné štruktúry, hoci zo zahraničia je zrejmé, že pri výstavbe takejto stavby je pri dobrej organizácii práce potrebný zlomok územia oproti u nás využívaným plochám. Ďalším problémom je následné začlenenie diaľnice do krajiny a eliminácia jej nepriaznivých vplyvov, čo je často nedostatočné a nie je v súlade s prirodzeným výskytom mimolesnej zelene v území. Pri ozeleňovaní plôch okolo diaľnice sú používané cudzokrajné alebo nepôvodné domáce druhy drevín a uniformné, málo pestré trávne zmesi, nevyhovujúce daným stanovištným podmienkam. Alternatívy diaľnice v severo-južnom smere výrazne ovplyvňujú nivu Torysy i samotný tok rieky, resp. zachované zvyšky pôvodného toku a znamenajú v podstate zánik prirodzených prírodných štruktúr. Tento stav je možné čiastočne eliminovať premosteniami, reguláciou toku len v najnevyhnutnejšej miere a následnou renaturalizáciou ovplyvnených častí nivy s použitím prirodzene sa vyskytujúcich prírodných prvkov (výsadby drevín, osievanie plôch, tvorba zamokrených depresíí a pod.).

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci (II. pásmo) je potrebné spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny sú zahrnuté v predchádzajúcich návrhoch – napr. výsadbou zelene na stabilných krajinných štruktúrach (poľné cesty, hranice blokov) a na devastovaných plochách poľnohospodárskych objektov a priľahlých častiach intravilánu i extravilánu sa zlepši krajinný ráz, spestrí sa obraz krajiny a jej estetické vnímanie zo strany návštevníkov i domácich obyvateľov.

6. Civilizačné podmienky

6.1 Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Obec je hromadnou dedinou, ktorej urbanistický pôdorys sa odvíjal okolo križovatky a pozdĺž ciest. Nová výstavba sa zrealizovala na ulici do Chrastného a v nadmerných záhradách za MŠ. Ťažisko tvoria obe križovatky s kostolom a FÚ a OcÚ s pohostinstvom. V nadmerných záhradách bol vystavaný kat. kostol s materskou škôlkou a bytovkou. Futbalové ihrisko spolu s ČOV leží pri Toryse. V súčasnosti nefunkčný poľnohospodársky dvor bol odčlenený od obce. Severne od obce sú dve výrobné prevádzky – výrobná bionafty a oleja, zámkovej dlažby a bezpečnostných systémov. Pod HD je studňa s čerpadlom a nad ním vodojem. Cintorín leží východne nad obcou.

Nad obcou je pripravovaná výstavba obytnej zóny Slnčná stráň a západne diaľnica D1.

Na k. ú. sú v Centrálnej evidencii archeolog. nálezísk evidované tri: 1- južný okraj obce: osídlenie v dobe bronzovej a stredoveku, 2- návršie Hradisko: v dnešnom cintoríne skúmaná románska stavba pravdepodobne civilného charakteru obohnaná múrom, 3- chotár: zub mamuta uložený vo VSM Košice .

Názov obce je odvodený z osobného mena Vojk. Pisomná zmienka je z r. 1488. R 1630 obec odvieďla 1portu deviatku od gazdov a pol porty od želiarov. R 1715 mala 4 domácnosti, r. 1720 7, r. 1772 26 (z toho 18 gazdov). R 1828 mala 49 domov a 322 obyvateľov. Zaoberali sa prevažne poľnohospodárstvom, vozením soli a chytaním rýb. Od 18. st. boli zemepánmi Sznyeiovci, Soósovci, Szatmáριοvci a i. JRD založili v r.1952.

V obci nie sú Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. V Súpise pamiatok SR je evidovaný:

- Kostol ev. ref. – klasicist. s neoklasicist. vežou. Jedná sa o typ tolerančných protestanských modlitební – sieňový priestor so segmentovým uzáverom zaklenutý tromi poľami pruskej klemby, ktorej pásy dosadajú na rímsy pilastrov. Pri stavbe veže r. 1901 prefasádovali pôv. Štítové priečelie, do ktorého situovali predstavanú vežu, delenú kordónovými rímsami na tri časti. Dolná má dvojfarebnú rustiku, stredná je členená kanelovanými pilastrami a na tretej sú hladké nárožné pilastre.

- Náhrobníky na ev. cintoríne – stĺpové, drevené so slovenským nápisom. Na polkruhovej hlavici je rozetový dekór.

- Most cez Torysy z betónu o dvoch poliach bol postavený r.1915.

Vývoj názvu obce:1630 Waykocz, 1773 Wajkowcze, 1786 Wajkowce.

Demografický vývoj: 1869 – 444 obyv., 1910 – 391, 1940 – 493 a r. 1961 – 574 obyvateľov.

Obec bola súčasťou župy Abovsko-turnianskej, od roku 1960 súčasťou kraja Košického a okresu Košice, do roku 1998 kraja Východoslovenského a v súčasnosti kraja Košického a okresu Košice – okolie.

V obci je rad kaplniek, krížov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami je r.k. kostol a dom smútku.

Z obce je pekný výhľad na okolitú krajinu a obec je dobre vnímaná zo širšieho okolia.

6.2 Funkčné využitie plôch

Chotáru dominuje poľnohospodárska krajina rozčlenená tokom Torysy, viažucimi na seba mimolesnú zeleň. Časť z nich plní funkciu biokoridorov a biocentier ekologickej stability nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

Sídlo je polyfunkčné s dominujúcou obytnou funkciou so sústredením občianskej vybavenia miestneho významu na križovatkách – ev. ref. kostol a fara, Obecný dom s predajňami potravín a pohostinstvom - a pred vstupom do obce – škôlka a gr. kat. kostol. Futbalové ihrisko leží pri Toryse.

Obytná funkcia je zastúpená prevažne rodinnými domami.

Plochy intenzívnej obrábanej ornej pôdy sú lokalizované okolo obce - prevažuje pestovanie obilnín a repky. Hospodársky dvor bývalého PD Kráľovce je nefunkčný - niektoré objekty sú odstránené. V obci sú niekoľkí SHR.

Lesné hospodárstvo nie je v obci zastúpené, nakoľko sa lesy nachádzajú mimo chotára.

Priemyselná výroba je v obci zastúpená výrobou bionafty a oleja (pri RS) a výrobou betónovej dlažby (pri starom moste).

Areál HD – jeho SZ časť sa pripravuje na funkčnú zmenu pre bývanie a severne je pripravená obytná zóna Slnčná stráň pre cca 100 RD.

Obec je napojená na cestu I/ 50 a diaľnicu D1 prostredníctvom ciest III. triedy. Cez obec je vedená cesta III. tr. sprístupňujúca Chrastné.

Stavebnotechnický stav budov je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce.

7. Obyvateľstvo, zamestnanosť, bytový fond

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001.

7.1 Demografia

V obci býva 540 obyvateľov, z toho 264 žien. Ekonomicky aktívnych je 269 obyvateľov (z toho 94 nezamestnaných), nepracujúcich dôchodcov je 119, ostatných nezávislých je 5, deti a žiaci ZŠ – 108, študenti – 23, ostatní – 30. Narodení a bývajúci v obci – 338. Dočasne neprítomných je 42 a dočasne prítomných je 11 obyvateľov. Prítomné obyvateľstvo – 509. Dominuje slovenská národnosť (496). Rómov je 37.

Vysokoškolské vzdelanie má 20 obyvateľov a stredoškolské 101. Drvivá väčšina obyvateľstva je rimokatolíckeho vyznania. Vekový priemer je 37,3 rokov.

7.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Pracovné príležitosti v obci sú zastúpené v primárnom a terciárnom sektore. Ekonomicky aktívnych je 269 obyvateľov (z toho 121 žien), z toho podnikateľov 16, zamestnaných 192 (z toho 100 v št. podniku, 81 v súkr. podniku a v družstve 10), ostatní 61. Do zamestnania mimo obec odchádza 134 obyvateľov. V produktívnom veku je 325 a poprodukt. veku 113 obyvateľov.

V poľnohospodárstve pracuje 13 obyvateľov, v priemysle a stavebníctve 58, v doprave 22, v obchode 39, v službách 6, vo verejnej správe a v školstve 41, v zdravotníctve a soc. službách 22 obyvateľov.

Pracovná aktivita podľa odvetví:

	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>z toho odchádza mimo obec</i>
1. sektor	7	6	13	2
2. sektor	41	17	58	41
3. sektor	64	66	130	84
bez udania	36	32	68	7
spolu	148	121	269	134

7.3 Bytový fond

Súčasný bytový fond – 148 b. j. pozostáva z prevažne rodinných domov – 131 a dvoch bytových domov po 6 bj. Trvalo obývaných je 123 domov. Priemerný vek objektov je 34 rokov. Prevažujú tehlové. Trvalo obývaných bytov je 133, prevažne 3 – 5 izbové. Priemerná obytná plocha je 78,9 m² a obložnosť – 4,04 osôb/ byt. Prevažujú byty I. kategórie.

Na plyn je napojených 116 bytov, na vodovod 126 a septik 105 bytov. Ústredné kúrenie slúži 101 bytom (z toho na plyn 97). Kachle využíva 5 bytov. Automatickú práčku má 64 bytov, farebný televízor 112, pevný telefón 95 a osobný automobil 67 bytov. Rekreačnú chalupu majú 3 domácnosti.

8. Občianska vybavenosť

Štruktúra a kapacity občianskeho vybavenia zodpovedajú potrebe obyvateľov.

Školské a predškolské zariadenia

Jediným zariadením tohto druhu je jednotriedna MŠ s kapacitu 20 miest a kuchyňou. Využíva ju aj obec Chrastné – 10 detí. Zamestnané sú 4 osoby.

70 detí dochádza do plnotriednej ZŠ v Budimíri. Stredné a vysoké školstvo je v Košiciach. Systém vyhovuje.

Kultúra a osвета

V Obecnom dome je kultúrna sála s kapac.120 miest a kuchynkou. Obecna knižnica s 500 zv. je nefunkčná. Stavebne a kapacitne vyhovuje.

Telovýchova a šport

Pri Toryse je futbalové ihrisko bez šatní a soc. vybavenia. Nedostatočná je štruktúra športovísk. Vyššie športové vybavenie je v Košiciach.

Zdravotníctvo

Najbližšie zdravotné stredisko s lekárnou je v Kráľovciach a Rozhanovciach a vyššie vybavenie v Košiciach. Systém vyhovuje.

Sociálna starostlivosť

V obci nie je zariadenie tohto druhu. Opatrovateľská služba sa stará o 10 dôchodcov. Najbližšie služby sú v Košiciach.

Administratíva

Obecný úrad (2 pracovníci) spolu so zasaďkou a kultúrnou sálou sídli v Obecnom dome. Novopostavený rímskokatolícky kostol je filiou Rozhanoviec. Kalvíni majú historický kostol a farnosť v obci. Grécko-kat. cirkev má farnosť v Čizaticiach a liturg. priestor pri kult. sále v obci. Ref. cirkev ev. má farnosť s kostolom v Budimíri.

Ostatné

Dobrovoľný hasičský zbor spadá pod OR PaZZ KEV a má 15 členov. Hasičská zbrojnica vyhovuje. Dom smútku s chladiacim boxom vyhovuje (50 miest). Cintorín postačuje svojou plochou. Najbližšia pošta je v Budimíri a Rozhanovciach.

Ostatné zariadenia

Čistička odpadových vôd je obsluhovaná jedným pracovníkom.

V obci sú nasledovné komerčné služby:

- ☞ predajňa Minimarket (1 pracovník)
- ☞ 2 predajne rozličného tovaru (2 prac.)
- ☞ pohostinstvo (30 stol./ 1 prac.).

9. Rekreačia a cestovný ruch

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5. Hornádska kotlina s potenciálom vlastivedným, kultúrno – historickým (pamätihodnosti obce, dejinné udalosti a pod.) a agroturistickým na regionálnej úrovni. Ten však nie je využívaný.

V samotnej obci však nie sú rozvinuté žiadne aktivity tohto druhu. Potenciálom agroturistickým je časť objektov v bývalom HD. Obec leží na regionálnej cyklotrase. Vysokú návštevnosť dosahujú Abovské folklórne slávnosti v susednej obci Rozhanovce.

Denná rekreačia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové ihrisko, prechádzkové trasy pozdĺž Torysy. Koncom týždňová rekreačia sa uskutočňuje v širšom priestore Košického kraja.

10. Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor (vrátane sezónnej zamestnanosti). Perspektíva bude vo využití polohy pri diaľničnej križovatke pre služby motoristom a logistické funkcie .

10.1 Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo

Najväčším podnikateľským subjektom bolo PD Kráľovce s HD Vajkovce. V súčasnosti je HD nefunkčný a čiastočne sa využíval na nepoľnohospodárske účely. Pôdu v súčasnosti obhospodaruje PD Rozhanovce. Pôsobia tu dvaja SHR.

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom). Časť pôd v blízkosti Torysy je odvodnená. Posledná oprava bola uskutočnená v roku 1982, avšak bez efektu. Odvodnenia sú nejasnej kvality. Pôdy sú nivné, ilimerizované. Najkvalitnejšou skupinou BPEJ je 5 a 6.

Lesný pôdny fond nie je v k.ú. zastúpený.

10.2 Výroba, ťažba a remeselné činnosti

Priemyselná výroba bola v obci zastúpená MP, s.r.o.- výrobňa bionafty a oleja (pri RS) a výrobňou betónovej dlažby (pri starom moste). Obe prevádzky sú zrušené. Spolu zamestnávali 3 osoby. Fy Sherlock – bezpečnostné systémy má v obci dielňu a zamestnáva 1 osobu. V obci sú tu rozvinuté i remeselné živnosti.

10.3 Komerčné služby a obchod

Sú lokalizované v účelových zariadeniach a čiastočne v bifunkčných rodinných domoch. Najväčším zariadením je Minimarket, Pohostinstvo a Predajňa rozličného tovaru.

V obchodoch a pohostinstve pracujú 4 občania.

11. Doprava

11.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Vajkovce je sieťou ciest III. triedy napojená na nadradenú cestnú sieť:

- severne je obec Vajkovce napojená mimoúrovňovou križovatkou na vybudovanú trasu diaľnice D-1 Prešov-Budimír
- južne, pri Košických Olšanoch na cestu I/50, ktorá v komunikačnom systéme dopravy SR je hlavnou európskou cestou E 50 so smerom ČS/SR-Trenčín-Poprad-Prešov-Košice-Michalovce-hranica SR-UA.

V zmysle ÚP VÚC Košického kraja vybudovaná trasa diaľnice D-1 v úseku Prešov - Budimír je navrhovaná v pokračovaní južným smerom v údolí rieky Torysa a ďalej východným smerom v koridore cesty I/50 po jednotlivých napojovacích mimoúrovňových uzloch. Plánovaná trasa diaľnice D-1 je navrhovaná v základnej kategórii D – 26,5/120

11.2 Charakteristika komunikačnej siete

Základný komunikačný systém obce je tvorený cestami III. triedy, ktoré v obci plnia funkciu zberných komunikácií funkčných tried B2. Cesty sú vybudované kategórie MZ 7,5/50 (MZ 8/50).

Zastavaným územím obce Vajkovce je vedený priet'ah cesty III/050201 so smerom Košické Olšany–Vajkovce–Ploské. Táto komunikácia je v extraviláne vybudovaná kategórie C 7,5/60. V obci sa na cestu III/050201 napája stykovou križovatkou cesta III/050202 so smerom do obce Chrastné.

Pozdĺž zberných ciest v obci nie sú vybudované pešie chodníky, obojstranne je v páse líniovej zelene vedený odvodňovací rigol.

Na cestách III. triedy sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005.

Sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%nákl. aut.
		nákl. aut.	osobné aut.	motocykle	vozidlá spolu	
III/068019, 05630, smer Vajkovce-D1	2005	600	2304	12	2916	20,6 %
III/050201, 03276, smer Vajkovce-Rozhanovce	2005	417	1955	11	2383	17,5 %
III/050201,03278, smer Rozhanovce-Ploské	2005	134	450	2	586	22,9 %

Základný komunikačný systém obce je doplnený slepo ukončenými obslužnými cestami nedostatočných parametrov. Takto je sprístupnený cintorín a dom smútku, cestou funkčnej triedy C3 a v zmysle STN 73 6110 ju radíme do kategórie MOK 3,75/30. Ide o jednopruhovú obojsmernú cestu s krajnicami a výhybňami. Na tejto komunikácii v obci nie sú vybudované výhybne a je obtiažne vyhnutie sa dvoch protiúdicích vozidiel.

Obslužnú komunikáciu prepájajúcu križovátku do smeru obce Chrastné s cestou III. triedy do smeru Rozhanovce radíme do funkčnej triedy C1, ktorá je vybudovaná kategórie MOK 7,5/40. Pozdĺž cesty je jednostranne vybudovaný otvorený odvodňovací rigol.

Na komunikačnej sieti v obci boli prieskumom zistené bodové a líniové dopravné závady:

- 1 na ceste III/06819 pri vjazde do obce je cestný most cez vodný tok Torysa je šírky cca 4,0m, ktorý je vyhovujúci pre jednosmernú premávku
- 2 autobusové zastávky nemajú vybudované samostatné pruhy pre zastavovanie spojov SAD, na zastávkach nie sú zrealizované čakacie priestory pre cestujúcich
- 1 – 1' pozdĺž zberných komunikácií nie sú vybudované pešie chodníky s prepojením autobusových zastávok, občianskej vybavenosti a bývania
- 2 – 2' nepostačujúca šírka miestnej komunikácie, ktorá sprístupňuje cintorín a dom smútku. Cesta je vedená v náročnom teréne bez možnosti rozšírenia uličného priestoru v úseku rodinnej zástavby

11.3 Pešia a cyklistická doprava

V obci nie sú vybudované pešie chodníky pre peší pohyb sa využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor.

Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.

11.4 Statická doprava

V obci sú zriadené parkovacie plochy pred objektom potravín a pohostinstva na rázcestí do obce Chrastné. Zrealizované sú dve parkovacie plochy o celkovej kapacite 10 státí.

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Súčasťou bytového domu v južnej polohe obce je 6 garáží v prízemí domu. Druhý bytový dom nemá garáže ani parkovacie plochy. Vozidlá parkujú na štrkom spevnených plochách.

11.5 Autobusová hromadná doprava

Nositeľkami autobusovej dopravy sú zberné komunikácie, cesty III. triedy, na ktorých sú zriadené zastávky SAD. Na sieť hromadnej dopravy je obec Vajkovce napojená 6-timi prímestskými linkami SAD:

Prímestská linka	spoje ta / späť
802439 so smerom Košice-Budimír-Šar.Bohdanovce-Brestov zastávka: Vajkovce rázcestie Beniaková Polhora, kostol	3/0
802441 so smerom Košice-Vajkovce-Kráľovce-Nová Polhora zastávka: Chrastné-Vajkovce rázc. Chrastné, kostol	1ž/2+3ž
802442 so smerom Košice-Hrašovík-Beniakovce-Chrastné-Varhaňovce 2/1 zastávka: Vajkovce rázc.Beniakovce, Vajkovce rázc.Chrastné	
802443 so smerom Košice-Kráľovce-Ploské-Vtáčkovce-Varhaňovce zastávka: Vajkovce rázc.Beniaková Polhora, kostol	13+7ž/12+4ž
802444 so smerom Košice-Nová Polhora-Vajkovce-Chrastné zastávka: Vajkovce rázc.Beniakovská Polhora, kostol	3+3ž/3+3ž
802445 so smerom Košice-Hrašovík-Beniakovce zastávka: Vajkovce rázc.Beniakovce	3+1ž/2+1ž

Obec je obsluhovaná 44+23 žiackymi spojmi za priemerný pracovný deň v oboch smeroch. Zastávky sú jednostranne vybavené prístreškami pre cestujúcich. Zastávka pri kostole má tri nástupné miesta. Situovanie zastávok s názvom kostol pri rodinných domoch je do stiesneného uličného priestoru.

Zastávka rázc. Beniakovce má prístrešok pre cestujúcich osadený pod svah križovatky, nevhodne je osadený aj prístrešok na zastávke do smeru Chrastné, za otvorený odvodňovací rigol.

Na zastávkach pri kostole a do smeru Chrastné pri Jednote sú vybudované jednostranne samostatné zastavovacie pruhy pre autobusy. Na ostatných zastávkach v obci nie sú vybavené samostatné pruhy, autobusy zastavujú priamo v jazdnom pruhu komunikácie. Nie sú vybudované čakacie priestory pre cestujúcich, cestujúci vystupujú a nastupujú do autobusu z pásu izolačnej zelene vedľa vozovky cesty.

11.6 Ochranné pásma a hluk od cestnej a železničnej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je 20m od osi komunikácií v extravilánových úsekoch, podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984.

Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy považujeme priedahy ciest III/050201 a III/068019.

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku bola výhľadová intenzita dopravy na rok 2005, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol prevedený podľa "Metodických pokynov SK-VTIR" z roku 1984, v miere podrobnosti pre ÚPN-Z. Výpočet hluku predstavuje hladinu hluku bez redukcii možných odrazov, pevných prekážok a pod.

Sčítací úsek, číslo úseku	n sk.v/h	podiel NA %	Faktofy F3 = 1,0	Veličina X	Zákl. hlad. L _{aeq} (dBA)	hlad.dB (m)	
						65dB	60dB
III/068019, 05630,smer Vajkovce-D1	169	20,6%	F1=2,23 F2=1,22	460	66,6	12	38
III/050201, 03276, smer Vajkovce- Rozhanovce	139	17,5%	F1=2,0 F2=1,22	339	65,3	8	28
III/050201, 03278, smer Rozhanovce- Ploské	203	22,9%	F1=2,39 F2=1,22	99	59,9	-	7

Pre obytné útvary stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb najvyššie prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A). Táto hodnota hluku pozdĺž ciest III/050201 a III/068019 je dosiahnutá vo vzdialenosti 28 a 38 m od osi cesty III. triedy.

Vzhľadom na značné hlukové zaťaženie územia vplyvom dopravného zaťaženia na plánovanej trase diaľnice D1 bude navrhovaná súčasťou stavby diaľnice proti hluková clona.

12. Vodné hospodárstvo

12.1 Zásobovanie pitnou vodou

Obec Vajkovce má verejný vodovod, vybudovaný rozšírením pôvodného družstevného vodovodu na celú obec. Vodovod prevádzkuje obec. Podľa posledného celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 bola napojenosť na verejný vodovod nasledovná:

	rok 2001		rok 2007	
	Počet bytov v obci	148 bytov		155 bytov
z toho obývaných	133 bytov	537 osôb	151 bytov	603 osôb
s vodovodom v byte	126 bytov	516 osôb	144 bytov	578 osôb
s vodovodom mimo bytu	1 byt	1 osoba	1 byt	5 osôb
bez vodovodu	3 byty	6 osôb	6 bytov	20 osôb
nezistené	3 byty	14 osôb	-	-

Sčítanie ukazuje vysokú až 96%-nú napojenosť obyvateľov na obecný vodovod.

Zdroj pitnej vody, vrtaná studňa s priemerom 325 mm a hĺbkou 41 m, bola vybudovaná v roku 1967 na juhovýchodnom okraji obce pri Chrastianskom potoku. Vtedajšia výdatnosť studne preukázaná čerpacím pokusom bola 8 l/s. Terajšia výdatnosť studne podľa prevádzkovateľa vodovodu je 3 l/s.

Spôsob zásobovania obce

Zásobovanie obce sa zabezpečuje z vrtanej studne čerpadlom a výtlačným potrubím, ktorým sa voda dopravuje do vodojemu o objeme 133 m³. Vodojem je podzemný s kótou dna 230 m n.m. a max. hladinou 231,7 m n.m. Výtlačné potrubie zo studne do vodojemu je oceľové Ø 3“ dĺžky 465 m. Z vodojemu je voda dopravovaná zásobovacím potrubím Ø 140 dĺžky 590 m z polyetylénových rúr, vedených vedľa štátnej cesty na obrábaných pozemkoch po uzáverovú šachtu pri vstupe do obce, kde sa zásobovacie potrubie Ø 140 napája na rozvodné potrubie v obci. Rozvodné potrubie je realizované z rúr polyetylénových o priemere 90 – 110 mm, armatúry a tvarovky sú liatinové. Rozvody sú vedené vedľa komunikácií ku každej zástavbe po celom intraviláne obce. Odberatelia sú napojení na uličné vodovody priamo domovými prípojkami bez vodomeroov.

Tlakové pomery vodovodu

Vodojem je umiestnený na severovýchodnom svahu nad obcou vo výške 233 m n.m. vedľa cesty do Chrastného v ohrade z drôteného pletiva tvoriacej ochranné pásmo vodojemu.

- kóta vodojemu:	dno	230,0 m n. m.
	max. hladina	231,7 m n. m.
- kóta terénu v zástavbe:	najvyššia	218,0 m n. m.
	najnižšia	188,0 m n. m.
	hospodársky dvor	228,0 m n. m.
<hr/>		
rozdiel kót – hydrostatický tlak (HST)	v obci	12 – 42 m v. s.
	hosp. dvor	2 m v. s.

Tlakové pomery pre gravitačné rozvody vody sú priaznivé len pre zástavbu obce do kóty 215 m n.m. Pre zástavbu nad kótu 215 m n. m. nie je zabezpečený dostatočný tlak vody.

Terajšia spotreba pitnej vody v obci

Na vodovod je napojených 578 obyvateľov obce. Odber vody z vodovodu bez merania vodomermom je za paušálnu úhradu.

Ročný odber vody zo studne udaný v ročnom štatistickom výkaze za rok 2006 bol 27000 m³ v priemere 74 m³/deň = 0,8 l/s.

Rozbor skladby odberu pitnej vody v roku 2006.

Voda vyrobená (odber zo studne) - m ³	27000	74 m ³ /deň = 0,8 l/s
Voda fakturovaná odberateľom - m ³	24000	
- z toho domácnosti - m ³	23700	123 l/osobu/deň
- z toho OcÚ, MŠ, obchody - m ³	200	
- z toho dielňa, garáž - m ³	100	
Voda nefakturovaná - m ³	3000	11%
Počet obyvateľov obce	603	
z toho napojenosť na vodovod	578	96%
Počet obývaných domov a bytov	151	
Počet prípojok	144	

Rozbor v tabuľke ukazuje, že najväčším odberateľom pitnej vody v obci sú domácnosti s ročným odberom 23700 m³. Z toho na jednu osobu pripadá 123 l/deň, čo je vysoká spotreba v dôsledku voľného odberu vody bez merania. Pre porovnanie v obciach s vodomermi v každom dome sa spotreba vody pohybuje medzi 60 – 80 l/osobu/deň.

Ukazovatele terajšej potreby výroby vody

Priemerná denná potreba	$Q_p = 74000 \text{ l/deň}$	= 74 m ³ /deň	= 0,8 l/s
Maximálna denná potreba	$Q_m = 74000 \times 2$	= 148 m ³ /deň	= 1,7 l/s
Maximálna hodinová potreba	$Q_h = Q_m \times 1,8$	= 1,8 x 1,7	= 3,1 l/s

Posúdenie hlavných kapacít vodovodu

Zdroj vody s výdatnosťou 3 l/s pokrýva potrebu $Q_m = 1,7 \text{ l/s}$.

Vodojem $V = 133 \text{ m}^3$ zabezpečuje nutný objem $V = Q_m \times 0,6 = 89 \text{ m}^3$.

Zásobovacie potrubie DN 100 s kapacitou 8 l/s dodá hodinovú potrebu 3,1 l/s s rezervou.

12.2 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce Vajkovce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu z terénu, zo striech, dvorov, komunikácií a terénu odtekajú vedľa komunikácii a priekopami do Torysy.

Odvážanie odpadových vôd a odpadové vody z domácností – splašky sú akumulované v prídomových žumpách, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú.

Odvádzanie odpadových vôd a hygienická vybavenosť obce bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj vo Vajkovciach s týmito výsledkami:

	rok 2001		rok 2007	
Počet domov v obci	148 bytov		155 bytov	
z toho obývaných	133 bytov	537 osôb	151 bytov	
prípojky na kanalizáciu	1 byt	4 osoby	vybudované	
septik (žumpa)	105 bytov	425 osôb	116 bytov	
so splachovacím záchodom	109 bytov	460 osôb	124 bytov	
s kúpeľnou, sprchou	121 bytov	507 osôb	139 bytov	

Výsledky sčítania ukazujú, že v roku 2001 žumpu nemalo 28 domov, 24 domov nemalo splachovací záchod a kúpeľňu, alebo sprchovací kút nemalo 12 domov.

Zlepšenie hygienických podmienok nastane po sprevádzkovaní celoobecnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd ČOV. Kanalizácia a ČOV sú vybudované, ale ich sprevádzkovanie viazne na váhovitosti obyvateľstva pri napojovaní sa na kanalizáciu. Kapacita vybudovanej ČOV: $500 E_0$, $Q_{24} = 75 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,87 \text{ l/s}$. pri terajšej spotrebe fakturovanej vody $Q_{24} = Q_p = 74 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,80 \text{ l/s}$, kapacita ČOV po sprevádzkovaní v súčasnosti bude vyhovovať.

12.3 Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Vajkovce leží v základnom povodí Torysy, ktoré je súčasťou hlavného povodia Hornádu.

Riešeným územím pretekajú toky: Torysa, Vajkovský potok, Chrastianský potok.

Vodohospodársky významný tok Torysa preteká západnou časťou katastrálneho územia v dĺžke 19,5 km v prirodzenom koryte pôvodne meandrujúcom v súčasnosti smerovo narovnanom koryte s obojstrannými mŕtvymi ramenami so stojatou vodou. Mŕtve ramená a sprievodný brehový porast tvoria biokoridor v šírke výmoľových brehov. Torysa tečie prevažne na dne výmoľa, len veľká voda siaha niečo pod úroveň brehov výmoľa. Intravilán obce siaha až po breh výmoľa na úrovni 199 mn.m. Ak by voda vystúpila na 199 mn.m., vyliala by sa do najnižšie položených šesť dvorov na výšku 1 m. Odtokové pomery rieky cez kataster obce sú nepriaznivé pre malý spád územia pozdĺž toku.

Vajkovský potok preteká pozdĺž západnej hranice katastrálneho územia obce cez pozemky na pravom brehu Torysy. Tečie v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Potok bol upravený v rámci odvodnenia pozemkov. Križuje cestu do obce pred horným mostom a ústi do Torysy pri dolnom moste. Koryto je bez vody s občasným tokom na jar a jeseň.

Chrastianský potok tečie pozdĺž južnej hranice katastra obce v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. pri Vajkovciach križuje obidve štátne cesty Vajkovce – Rozhanovce v spevnenom koryte a ústi do Torysy v koryte upravenom proti vybreženiu na priľahlé pozemky.

Hydromeliorácie

V katastrálnom území Vajkoviec sa nachádzajú nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- ☞ záchytný kanál krytý (evid. č. 5404 067 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1964, o celkovej dĺžke 0,4 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Vajkovce“
- ☞ záchytná priekopa cestná (evid. č. 5404 199 005), ktorá bola vybudovaná v roku 1986, o celkovej dĺžke 0,12 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Kráľovce“
- ☞ Záchytná priekopa Pintečka (evid. č. 5404 199 006), ktorá bola vybudovaná v roku 1986, o celkovej dĺžke 0,630 km, v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Kráľovce“

Uvedené kanály sú orientačne vyznačené na situácii širších vzťahov ÚPN-O.

13. Zásobovanie plynom a teplom

13.1 Zásobovanie plynom

Vajkovce sú plynofikované od roku 2002, kedy bola v obci vybudovaná rozvodná sieť uličných plynovodov. Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prírodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce, kde sa rozvetvuje pozdĺž komunikácii, v jednej ryhe s vodovodom, do všetkých ulíc obce. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov priamo domovou

prípojkou. Odber plynu je cez domový regulátor STL/ NTL každého odberateľa.

Napojenosť a odber plynu

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001 plyn zo siete vo Vajkovciach odoberalo 116 domácností z čoho 105 plynom vykurovalo a 11 varilo na plyne. Okrem domácností plynom sa vykurovalo aj v 6 objektoch občianskej vybavenosti.

V súčasnosti plyn zo siete odoberá 125 domácností, z ktorých 110 plynom vykuruje a 15 varí na plyne. Okrem domácností plynom sa vykuruje v 8 objektoch občianskej vybavenosti.

Doterajší vývoj spotreby plynu:

Rok	Obyvateľstvo			Maloodber		
	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.	ročný odber tis. m ³	počet odberateľov	priemer m ³ /odber.
2001	480	126	4 138	50	6	8 330
2003	500	125	4 000	60	8	7 500
2004	377	122	3 090	45	9	5 000
2005	330	124	2 661	30	9	3 330
2006	301	126	2 389	40	8	5 000

Počet odberateľov plynu v ostatných rokoch stagnuje, čo značí, že potenciál odberateľov je vyčerpaný. Spotreba plynu obyvateľstva klesá, ako v absolútnom, tak v priemernom ukazovateli na jedného odberateľa. V domácnostiach kombinujú využívanie plynu, elektriny a pevné paliva podľa ich cien.

Odbery v občianskej vybavenosti sú ustálené a primerané veľkosti objektov a potrebám sídla.

13.2 Zásobovanie teplom

Teplu potrebné pri vykurovaní, varení a príprave teplej úžitkovej vody v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. Pri zabezpečení čo najpríjemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania v domoch a bytoch boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj vo Vajkovciach s týmito výsledkami:

Ústredné kúrenie lokálne	
- na pevné palivo	2 byty
- na plyn	97 bytov
- elektrické	1 byt
Etážové kúrenie	
- na pevné palivo	-
- na plyn	8 bytov
- ostatné	-
Kachle	
- na pevné palivo	5 bytov
- elektrické	-
- plynové	-
- ostatné	1 byt
Iné vykurovanie	18 bytov
Spolu obývané byty	133 bytov

V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn, kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa využíva ešte v 24 bytoch.

V objektoch Oc. Úradu, MŠ, Kostolov, Farského úradu a Pohostinstva sa využívajú tepelné zdroje na plyn.

Spotreba palív a tepla v roku 2006

RD – rodinný dom

BD – bytový dom

Ročná bicia	Počet bytov	Palivo			Tepla	
		elektr. tis. kWh	plyn tis. m ³	pevné pal. t	GJ	GJ/byt
Obyvateľstvo						
BD varenie a vykurovanie	12		18		540	45
RD varenie a vykurovanie	114		283		9 433	83
RD varenie a vykurovanie	7	8		24	365	52
RD varenie a vykurovanie	5			13	182	36
RD bojler, konvektor	32	18			65	2
RD varenie a vykurovanie	2	32			115	57
Spolu	140	70	301	37	10 700	76
Občianska vybavenosť, prevádzky						
Obecný úrad, Kultúrna sála	1		6		180	
Materská škola	1		5		150	
Farský úrad	1		4		120	
Kostol	1		3		90	
Pohostinstvo	1	7	6		224	
Potraviny pri OcÚ	1	4	4		135	
Obchod so zmieš. tovarom	1	2	3		97	
Prevádzky	1		9		270	
Spolu	8	13	40		1 266	
Celkom		83	341	37	11 966	

Spotreba tepla na jeden dom v obci 76 GJ/dom je primeraná vykurovaniu prevažne zemným plynom. Najväčšia spotreba tepla je v 114 rodinných domoch s ÚK a to 83 GJ/dom, ktorá zabezpečuje teplo v celom dome i keď nedosahuje optimum 100 GJ/dom. Nižšia je spotreba tepla v 12 domoch vykurovaných pevným palivom 36 – 57 GJ/dom, dopĺňovaná varením na P-B, prípadne elektrickým bojlerom, alebo konvektormi.

Spotreba tepla v občianskej vybavenosti je primeraná veľkosti objektov a vykurovaniu zemným plynom.

Ukazovatele získané rozborom budú využité pri navrhovaní budúceho zásobovania obce palivami a teplom.

14. Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím Vajkoviec prechádzajú nasledovné VN vedenia:

- distribučné 22 kV vedenie č. 397 Košice – Prešov,
- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci a v katastri obce.

Vedenia VN sú nakreslené na výkrese širších vzťahov riešeného územia vrátane 20 m širokého ochranného pásma ako vecné bremená verejnoprospešných objektov na pozemkoch v katastri obce.

Obec Vajkovce je napojená na distribučné VN vedenie č. 397 realizované z lán AlFe6 prierezu 110/22 mm² vyvedené zo 110/22 ES Košice – východ s možnosťou náhradného napájania z ES Prešov 1.

Zásobovanie obce je z troch trafostaníc napájaných 22 kV prípojkami vyhotovenými z lán AlFe 6 prierezov 42/7 a 35 mm² na betónových podporných bodoch. Štvrtá trafostanica v katastri obce patrí VVS a.s. Košice.

Označenie a údaje trafostaníc zásobujúcich obec

Označenie	Názov - miesto	Druh, typ	Výkon (kVA)	Záťaž (kVA - %)
TS 1	pri JRD	mrežová M 250	250	66%
TS 2	pri cintoríne	betónová C 226	100	78%
TS 3	pri bytovke	stožiarová M 400	160	63%
Celkový výkon trafostaníc obce			510	

V obci boli v roku 1989 vykonané investície výstavbou VN vedenia a TS 3. Neskoršie bolo v roku 1996 zrealizované posilňovacie NN vedenie z TS 3 pre elektrické vykurovanie.

Posúdenie primeranosti výkonu trafostaníc pre obec

Primeranosť vybavenosti obce transformačným výkonom určuje podiel celkového inštalovaného výkonu na jeden byt. V obci je obývaných 133 domov a podielový výkon je 510 : 133 = 3,8 kVA/byt.

Elektrizačná smernica koncernu SEZ určuje pre plynofikované obce primeraný podielový výkon na strane DTS 1,5 kVA/byt.

Vykonané porovnanie ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje s rezervou na pripájanie ďalšej novej zástavby v obci.

Doterajší vývoj odberov elektriny v obci

OM – odberné miesto

Rok	Zúč. trieda	Odber (kWh)	z toho VT	z toho NT	Poč. OM	kWh/OM
2002	MOO	520 000			143	3 636
	MOP	126 000			16	7 875
		646 000				
2003	MOO	485 000			143	3 345
	MOP	102 000			16	6 375
		587 000				
2004	MOO	457 000	383 000	74 000	143	3 196
	MOP	65 000	52 000	13 000	15	4 333
		523 000				
2005	MOO	474 780	403 598	71 182	145	3 274
	MOP	73 859	65 428	8 431	17	4 345
		548 639				
2006	MOO	482 872	412 663	70 209	143	3 376
	MOP	84 946	72 157	12 789	16	5 309
		567 818				
2007	MOO	465 000				
	MOP	116 000				
		581 000				

Tabuľkový prehľad vykazuje stagnáciu maloodberov obyvateľstva (MOO), ako v absolútnom množstve elektriny, tak v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto. Obec je plynofikovaná a elektrina sa využíva len na svietenie a domáce elektrospotrebiče. Podobne stagnuje maloodber obecného úradu a obchodov (MOP), ktorí elektrinu využívajú na čerpanie vody zo studne do vodojemu, v obchodoch a pohostinstve okrem svietenia aj na chladenie.

Stav rozvodov v obci

Sekundárne rozvody NN sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AIFe6 prierezov 70, 50, 35 mm², vyvedené z troch trafostaníc pozdĺž miestnych komunikácií.

Trafostanice sú rozmiestnené na okrajoch obce a vývody NN smerujúce do stredu obce tvoria lúčovú sieť s možnosťou zokruhovania vzájomným prepojením. Vývody majú dĺžku 300 – 500 m, idú ku každej zástavbe a umožňujú pripájanie odberateľov priamo prípojkami. Prípojky sú realizované zo stĺpov dvojmo i viacero z jedného stĺpa závesnými káblami bezpečnými na skrat. Posledná rekonštrukcia NN bola v roku 1996. Technický stav rozvodov po rekonštrukcii je dobrý. Po stránke elektrickej úbytky napätia na koncoch vývodov neboli pozorované. Napäťový stav siete je v norme. Sieť dodáva elektrinu každému odberateľovi nepretržite v normovom napätí a v potrebnom množstve.

Spoločnosť VSE a.s. plánuje úpravu trafostanice TS 1 pri HD – PD na vyšší výkon.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce Vajkovce je svietidlami výložníkového typu so sodíkovými výbojkami. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia. Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických bodov, alebo miest v obci niet.

Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

15. Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Obec Vajkovce je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice.

Telefónni účastníci v obci sú napojení prípojným káblom na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v Rozhanovciach. Digitálna ATÚ je dimenzovaná na zabezpečenie jednotlivých telekomunikačných služieb pre všetkých účastníkov v danom okruhu.

Žiadosti na nové účastnícke stanice sa v súčasnosti vybavujú bez obmedzení v reálnom čase.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci bolo zisťované vrámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 aj vo Vajkovciach s týmito výsledkami:

	<i>rok 2001</i>	<i>rok 2006</i>
Počet trvalo obývaných bytov	133	151
- telefón v byte	95	48
- mobilný telefón	22	130
- osobný počítač (OP)	67	90
- OP s internetom	16	30
Telefóny organizácii a podnikov	5	6

Miestna rozvodná sieť.

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napojenie každej účastníckej stanice priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo alebo viac prípojok z jedného stĺpa, pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Okrem miestnych rozvodov intravilánom obce prechádza diaľkový kábel a prípojné káble, tak ako sú informatívne zakreslené v situačnom pláne ÚPN-O.

Závesné telefónne rozvody plánuje Slovak Telecom uložiť do zeme, preto budú v územnom pláne rezervované koridory pod terajšími rozvodmi.

V obci je v prevádzke miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc. Vedenie je z vodičov FeZn na oceľových stĺpoch, na ktorých sú upevnené aj reproduktory.

Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomne zázneje. Počuteľnosť v každej časti obce je dobrá.

Vysielanie Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Možný je aj príjem komerčných vysielateľov.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom na Dubníku. Príjem TV programov sa zabezpečuje individuálne anténami každého koncesionára. Pribúdajú aj antény digitálneho príjmu. Vyskytujú sa aj parabolické antény na príjem satelitných TV vysielateľov.

Signály mobilných telefónov zabezpečujú základňové stanice umiestnené pre operátora Orange na Zelenom Dvore pri Košickom krematóriu a pre T-mobile pri Beniakovciach.

16. Životné prostredie

Obec disponuje pomerne kvalitnými podmienkami ŽP. V riešenom území sa však nachádzajú niektoré stacionárne i mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami spolupôsobiacich s externými zdrojmi.

Kvalita ovzdušia je a bude ovplyvňovaná prítomnosťou tranzitnej dopravy (jej podiel porastie po výstavbe diaľnice), ČOV, prašnosťou a úletom pesticídov pri obrábaní pôdy a výrobnými činnosťami – tie však nemajú priamy negatívny dopad na funkciu bývania.

Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná poľnohospodárskou činnosťou – umelé hnojenie, hnojiská a pod. Externým zdrojom je Torysa, ktorá patrí k znečisteným vodným tokom až po Košické Oľšany (od Šarišské Michaľany, Sabinov, Prešov a pod.). Podľa kyslík. režimu patrí do III. tr., podľa chemických a fyzikálnych parametrov do V. tr.

Zdrojom hluku je prevažne automobilová doprava. Hlavný koridor hluku je vedený cez a mimo obec. Intenzita dopravy na cestách III. triedy prechádzajúca obcou je nízka. Výnimkou sú kamióny skracujúce si trasu. Hlukom je zaťažená zástavba pozdĺž tohto prietľahu.

Nakladanie s odpadmi sa riadi POH okresu a obce z r. 2007. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseparovaný ukladaný do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný firmou Fura Rozhanovce na skládku v Kokšov – Bakši. Fura zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Kompostovanie obec nezabezpečuje, ale vhodným miestom je využitie silážnych jám v bývalom HD. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Celkovo možno hodnotiť stav životného prostredia ako veľmi dobrý.

17. Ochranné pásma, PHO a chránené územia

17.1 Chránené územia – funkčné obmedzenie využitia v zmysle príslušných zákonných ustanovení

- ☞ príroda – celé územie leží v 1 stupni ochrany podľa Zákona o ochrane prírody
- ☞ evidované archeologické náleziská.

17.2 Pásma hygienickej ochrany

- ☞ zdroje pitnej vody 1° - oplotené areály vrtaných studní (nad a pod HD)
- ☞ cintorín – 50 m od okraja pozemku
- ☞ ČOV – 50 m od okraja pozemku
- ☞ poľnohospod. dvor – 100m od objektov živočíšnej výroby.

17.3 Ochranné pásma

- ☞ cesty III. triedy – v extraviláne 20 m od osi komunikácie
- ☞ upravený tok – 3 m nezastavaný pás
- ☞ neupravený tok – 6 m nezastavaný pás
- ☞ 22kV vedenie – 10 m
- ☞ ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane, je 2m od krajného vodiča na každú stranu

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie a pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení:

- ☞ 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- ☞ 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.),

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):

- ☞ 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- ☞ 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách o menovitej svetlosti do 350 mm,
- ☞ oplotený areál telefónneho a televízneho vykryvača.

18. Zhodnotenie stavu a vytýčenie úloh

Na základe prieskumov a rozborov možno konštatovať, že obec a jej celý chotár má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je dobré dopravné prístupenie, blízkosť krajského sídla a prihraničného pásma s MR, komplexná infraštruktúra s dostatočnou kapacitou a rezervou, dobré mikroklimatické podmienky a disponibilita plôch pre nové obytné, vybavenostné a výrobné prevádzky. Mimoriadne kvality má okolitá krajina, bohatá na históriu.

Pre optimálny rozvoj obce a jej chotára bude potrebné:

- ☞ hľadať styčné body v sídelnej del'be práce s ostatnými obcami pre posilnenie mikroregiónu Torysa,
- ☞ rozšíriť a skomplexniť funkciu obytnú a vybavenostnú,
- ☞ ťažisko obce rozvíjať pri Obecnom dome,
- ☞ po výstavbe diaľnice pretransformovať nový nástupný koridor do obce
- ☞ obnoviť pamätihodnosti a pamiatkovo chránené objekty,
- ☞ rozšíriť športovo – rekreačnú zónu pozdĺž Torysy,
- ☞ nové obytné funkcie lokalizovať južne s severovýchodne od obce,
- ☞ reprofilovať využitie areálov HD nezávadnými funkciami,
- ☞ vymedziť ponukové plochy pre vyššie obč. vybavenie a skladovo – logistické funkč. plochy.